

Základní muzeologické pojmy

André Desvallées,

François Mairesse a kolektiv

ÚVODEM K ČESKÉMU VYDÁNÍ

Otázka terminologie, přesné vymezení pojmů, vzrušovala filozofy po staletí, od Aristotela přes Bernarda Russela až po dnešek. Platí to i v oblasti muzeologie a muzejnictví. A to přesto, že v některých proudech postmoderní filozofie najdeme určité zpochybňování potřeby jednotné terminologie. Tento názor však není přijímán všeobecně. Každá práce na encyklopediích, slovnících v oblasti muzejnictví a podobně je úsilí velmi potřebné, na druhou stranu značně nevděčné, protože svět muzei je přepestrý, vycházíme z různých filozofických zdrojů i z jiné každodenní praxe. Proto najít společnou řeč nikdy nebylo a ani nebude jednoduché. Nemálo v oblasti terminologie vykonala také „česká muzeologická škola“, zejména Z. Z. Stránský a J. Beneš. Vývoj oboru však jde dopředu, a proto musíme vítat snahu kolektivu autorů z lůna Komise pro muzeologii Mezinárodní rady muzei – ICOFOM o redefinování některých základních terminů. Po více než patnáctiletém úsilí kolektivu předních muzeologů z frankofonních oblastí, v jehož čele stojí Francouz André Desvallees a Belgičan François Mairesse, začínají vycházet na svět první plody tohoto úsilí. V roce 2007 vyšel ve Francii sborník *Vers une redéfinition du musée?*, který se zabývá pouze jediným tématem – co to vlastně to muzeum je. Po nelehkém hledání vydavatele anglické verze jsme našli pochopení v mnichovském nakladatelství Christian Muller-Straten, kde celý text, vzorně přeložený Ann Davis, Lynn Maranda a Susan Nasch, vyšel pod názvem *What is the museum?*. Terminologii bylo věnováno celé zasedání komise ICOFOM v belgickém Liege v roce 2009, kde do diskuse zasáhli i představitelé brněnské muzeologické školy. Pro Generalní konferenci ICOM v Šanghaji v listopadu 2010 byla pařížským nakladatelstvím Armand Colin vydána brožura *Concepts clés de muséologie*, přeložena i do angličtiny a španělštiny, obsahující jednadvacet základních muzeologických terminů, nyní přístupná i na webu ICOM.

Když jsem se dověděl, že díky úsilí tchajwanské docentky Wan-chen Chang bude publikace vydána i v čínštině, později přibýly snahy o překlad do japonštiny, ruštiny a lotyštiny, začal jsem se zabírat myšlenkou, jak vydat také českou verzi. Nikoli poprvé jsem našel vstřícnou odezvu v Technickém muzeu v Brně, jehož vedení patří velký dík. Poděkování patří samozřejmě nakladatelství Armand Colin a všem autorům textů, kteří dali svůj souhlas k vydání české verze bez jakýchkoliv finančních nároků. Velké poděkování musí být vyjádřeno Českému výboru ICOM za významnou finanční podporu.

Zapomenout se nesmí ani na trpělivou práci překladatelů tohoto nesmírně obtížného textu, stejně jako na ty, kteří měli na starost jazykovou korekturu. Čtenář touto poměrně útlou brožurkou dostává do rukou text, ke kterému se po desetiletí budou vymezovat odborníci z celého světa. Text bude jistě užíván nejen poměrně úzkou skupinou muzeologů, ale snad napomůže i při každodenní práci muzejníků, pracovníků příslušných úřadů, může napomoci například při mobilitě sbírek, v rámci legislativních procesů a podobně. Správně pojmenovat znamená správně rozumět. A to jistě není málo.

Brno, listopad 2011

Jan Dolák

vedoucí katedry

UNESCO pro muzeologii a světové dědictví

Masarykova univerzita v Brně